Eduskunta / Verojaosto 6.11.2023

sara.kuitunen@eduskunta.fi

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ HE 77/2023 VP

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt Elinkeinoelämän valtuuskunta EVAlta asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä HE 77/2023 vp suurten konsernien vähimmäisveroa koskevaksi lainsäädännöksi. Kiitän lausuntopyynnöstä ja lausun EVAn asiantuntijana kunnioittavasti asiassa seuraavaa.

Yhteenveto lausunnosta:

- **Lainsäätäjän tulee mahdollistaa ennakkoratkaisun pyytäminen Verohallinnolta vähimmäisverosääntelyn tulkinnasta.**
- **Suomen tulee edistää päällekkäisten direktiivipohjaisten raportointivelvoitteiden ja väliyhteisösääntelyn poistamista vähimmäisveron piiriin tulevilta yrityksiltä.**
- **Suomen tulee edistää nopeita ja käytännönläheisiä ratkaisuja vähimmäisveron keskeneräisiin kysymyksiin kansainvälisellä tasolla. Näitä voisivat olla esimerkiksi verotuksen maakohtaista raportointia koskevan siirtymäkauden olettamasäännöksen vakiinnuttaminen.**
- **Verohallinnolle on varattava riittävät resurssit veroriitojen ennaltaehkäisyyn ja ratkaisuun.**

Globaalin vähimmäisveron tavoite kansainvälisen voitonsiirron ja verokilpailun rajoittamisesta on ymmärrettävä. Valtioiden neuvottelema toteutustapa on kuitenkin monimutkainen, mikä aiheuttaa merkittäviä hallinnollisia kustannuksia sääntelyn piiriin joutuville konserneille.

Hallitus esittää direktiivin täytäntöönpanoa ilman muita kansallisia laajennuksia kuin kotimainen täydennysvero. Lähtökohta on oikea. Sääntelyn mahdollisimman yhdenmukainen täytäntöönpano eri maissa on välttämätöntä, kun sääntelyn kohteina ovat suuret monikansalliset yritykset. Kaikki kansalliset poikkeukset monimutkaistaisivat sääntelyä entisestään.

Hallinnollinen taakka

Yksittäiselle konsernille aiheutuu vähimmäisverojärjestelmän käyttöönotosta kymmenten tai jopa satojen tuhansien eurojen asiantuntija- ja järjestelmäkulut. Sadassa maassa toimiva konserni voi joutua käyttämään vuosittain tuhat työtuntia maakohtaisiin laskelmiin ja raportointiin. Monet sääntelyn piiriin tulevista konserneista arvioivat kulujen ylittävän maksettavaksi tulevan täydennysveron määrän.

Hallinnollisen taakan lisäys on vastoin pääministeri Orpon hallitusohjelman kirjauksia. Hallituksen esityksestä ei käy ilmi toimenpiteitä, joilla hallinnollisen taakan lisäystä olisi tarkoitus minimoida tai kompensoida. Suomen tulisi ponnekkaasti edistää päällekkäisen EU-sääntelyn purkamista, kuten samaa voitonsiirron ehkäisemistavoitetta palvelevien raportointivelvoitteiden ja väliyhteisösääntelyn poistamista vähimmäisveron piiriin tulevilta yrityksiltä.

On hyvä, että ehdotetun lain 8 luvun 4 §:ssä ehdotettu kotimaisen täydennysveron ilmoitusvelvollisuus rajataan niihin tilikausiin, joilta konserniyksikkö on velvollinen maksamaan täydennysveroa Suomessa. Luonnosversion mukainen laajempi ilmoittamisvelvollisuus olisi aiheuttanut vielä lisää hallinnollista taakkaa suomalaisille yrityksille.

Suomen tulee osallistua kansainvälisen tietojenvaihdon laadun kehittämiseen, jotta Verohallinto voisi jatkossa toimittaa täydennysverotuksen konsernin jonkin maan veroviranomaisille antamien tietojen perusteella ilman kotimaista ilmoitusvelvollisuutta. Päällekkäisten ilmoitusvelvoitteiden säätämistä tulee välttää, sillä kaikki ylimääräiset velvoitteet lisäävät sääntelystä aiheutuvaa hallinnollista taakkaa.

Sääntelyn ennakoitavuus ja kustannusten vähentäminen

Yritysten oikeusturvan näkökulmasta olisi erittäin tärkeää, että yrityksille annettaisiin mahdollisuus pyytää Verohallinnolta ennakkoratkaisua vähimmäisverosääntelyn tulkinnasta. Kansainvälisten riidanratkaisumekanismien keskeneräisyyden ei tulisi vaikuttaa mahdollisuuteen saada ennakkoratkaisu. Koska direktiivi velvoittaa Suomea

säätämään virheellisestä laintulkinnasta seuraamusmaksuja, yrityksillä tulee olla mahdollisuus selvittää laintulkinta etukäteen valituskelpoisen ratkaisun avulla.

Ennakkoratkaisusta säätäminen on tärkeää myös siksi, että sääntelyn tulkintakysymykset nousevat esiin jo tilinpäätösten laatimisen yhteydessä 31.12.2023 ja sen jälkeen alkavilta tilikausilta. Yrityksillä on siten tarve tulkintakysymysten ratkaisuun jo merkittävästi ennen ensimmäisten vähimmäisveroa koskevien tietoilmoitusten antamista.

Ehdotetun sääntelyn yksinkertaistaminen ja veroriitojen ratkaisumekanismien luominen lisäisivät verotuksen ennakoitavuutta ja vähentäisivät hallinnollista taakkaa. Tämä työ on kansainvälisellä tasolla vielä kesken, mikä muun muassa vaikeuttaa vähimmäisverosääntelystä aiheutuvien kustannusten hinnoittelemista yritysten asiakassopimuksiin.

Suomen on edistettävä nopeita ja käytännönläheisiä ratkaisuja keskeneräisiin kysymyksiin sekä varattava Verohallinnolle riittävät resurssit kansainvälisten veroriitojen ratkaisuun. Esimerkiksi ehdotetun lain 9 luvun 5 §:ssä säädetyn verotuksen maakohtaista raportointia koskevan siirtymäkauden olettamasäännöksen vakiinnuttaminen pysyväksi olettamasäännökseksi vuoden 2026 tasolle lisäisi merkittävästi sääntelyn ennakoitavuutta ja vähentäisi hallinnollista taakkaa. Olettamasäännöksen vakiinnuttaminen ei vesittäisi vähimmäisverosääntelyn tavoitteita.

ELINKEINOELÄMÄN VALTUUSKUNTA

Emmiliina Kujanpää
Johtava veroasiantuntija